Riigihangete Vaidlustuskomisjon **26.10.2026**
Tartu mnt 85
Tallinn
vako@fin.ee

Riigihange:	**Keskne riigihange mobiiltelefoni- ja andmeside teenuse ostmiseks (viitenumber 312259)**
Hankija:	**Riigi Tugiteenuste Keskus** Registrikood 70007340 Lõkke tn 4, Tallinn
Esindaja:	**Evelin Karindi-Kask** evelin.karindi-kask@rtk.ee
Vaidlustaja:	**Telia Eesti AS** Registrikood: 10234957 Mustamäe tee 3, Tallinn
Esindaja:	**Kristi Rohtmets** hange@telia.ee, kristi.rohtmets@telia.ee
Kolmas isik:	**Tele2 Eesti Aktsiaselts** Registrikood 10069046 Valukoja tn 8/2, Tallinn legalestonia@tele2.com
Esindaja:	**Riina Karro** riina.karro@tele2.com

KOLMANDA ISIKU VASTUS VAIDLUSTUSELE

1. TAUST JA ASJAOLUD

1.1. Riigi Tugiteenuste Keskus (**hankija**) tegi riigihankes „Keskne riigihange mobiiltelefoni- ja andmeside teenuse ostmiseks“ (viitenumber 312259) 09.10.2026 otsuse, millega tunnistas vastavaks muuhulgas Tele2 Eesti AS-i (**kolmas isik**) pakkumuse ja tunnistati kolmanda isiku pakkumus edukaks.

1.2. Riigihangete Vaidlustuskomisjon (**VAKO**) edastas Tele2 Eesti AS-ile teate vaidlustuse menetlusse võtmise kohta koos vaidlustuse koopiaga ning määras Tele2 Eesti AS-ile kui kolmandale isikule kirjaliku vastuse esitamise tähtajaks 22.10.2026. Tele2 Eesti AS esitas taotluse vastamise tähtaja pikendamiseks kuni 28.10.2026, mille VAKO rahuldas osaliselt ja pikendas vastamise tähtaega kuni 26.10.2026.

2. VASTUVÄITED VAIDLUSTELE

Esmased selgitused ja üldised märkused seoses vaidlustaja argumentatsiooniga

2.1. Vaidlustaja on arvamusel, et kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamine ei ole õiguspärane. Vaidlustaja selline väide on põhjendamatu. Hankija on kontrollinud hankes esitatud pakkumusi nõuetekohaselt ja on õigesti tunnistanud vastavaks kolmanda isiku pakkumuse, kuna see vastab kõikidele riigihanke alusdokumentides (**RHAD**) sätestatud tingimustele.

2.2. Vaidlustaja viitab asjakohaselt vastavustingimustele ja möönab, et pakkumuse koosseisus ei nõutud eraldi tehnilise või muu sarnase dokumentatsiooni esitamist pakutava teenuse sisu ja vastavustingimuste täitmise kohta. Samuti juhime tähelepanu vastavustingimuste nõudele nr 1 jaotises „Pakkumuse esitamine", mille kohaselt pakkuja kinnitab, et tema pakutav teenus vastab lepingu sõlmimise ajaks kõikidele riigihanke alusdokumentides, sh tehnilises kirjelduses sätestatud tingimustele. Seega ei pidanud pakkuja pakutav teenus olema avaliku massteenusena valmis ja kodulehel presenteeritud pakkumuse esitamise tähtpäeva seisuga. Pakkumuse esitamise ja hankes kehtestatud nõuetega nõustumisega on edukas pakkuja võtnud endale siduva kohustuse tagada teenuse vastavus kõigile RHAD-is kehtestatud nõuetele.

2.3. Vaidlustaja väidab, et ta peab tõenäoliseks, et kolmanda isiku pakkumuses puudusid eraldiseisvad tehnilised kirjeldused või lahenduste detailne lahtikirjutus. Samas möönab ka vaidlustaja ise vaidlustuse punktis 2.3., et <u>eraldi tehnilise kirjelduse või muu dokumentatsiooni esitamist hankija pakkumuse koosseisus ei nõudnud.</u> Hankija küsis nõuetele vastavust jah/ei kinnitustena. Kolmanda isiku pakkumus vastas täpselt hankija etteantud vormile ja nõuetele ning hankijal puudus alus ja õigus nõuda RHAD-s sätestamata lisadokumente või -kirjeldusi, sest see rikuks pakkujate võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtet.

2.4. Kogu vaidlustus põhinebki väidetel, et vaidlustaja arvates ei pruugi kolmanda isiku pakutav teenus vastata vaidlustuses loetletud tehnilise kirjelduse (TK) punktidele. Sellega seonduvalt viitame kõigepealt VAKO varasemale praktikale, 27.11.2020 otsusele vaidlustusasjas nr 245-20/228390, mille punktis 10 VAKO selgitas enda varasemale praktikale viidates, et RHS § 114 lg 1 kohase kontrolli läbiviimisel ja hindamisel *tuleb hinnata selle sisu ja olemust, mitte aga mingeid vormilisi tunnuseid nagu nt millise pealkirjaga dokumendis on asjaomane nõue esitatud. RHAD sätete õiguslik iseloom tuleb kindlaks määrata sisuliselt, mitte formaalselt. Kui säte on suunatud tulevikku, täpsemalt hankelepingu täitmise perioodi, siis on tegu tulevase lepingu tingimusega, mitte pakkumuse vastavustingimusega. On just hankelepingu tingimuste funktsioon fikseerida hankija ning eduka pakkuja õigused ja kohustused hankelepingu täitmisel ning eduka pakkuja ülesannete täitmise täpne kord. Sellele, et tegemist on hankelepingu tingimusega, viitab nt see, kui säte ei näe esiteks ette mitte ühegi dokumendi esitamise kohustust ning teiseks ei tulene sellest mitte ühtegi sisulist nõuet, mis tuleks täita juba pakkumuse esitamise ajahetkel ning mille täitmist selle aja seisuga tuleks hankijal kontrollida. Seda, et RHAD säte on käsitatav lepingutingimusena, ei väära tõsiasi, et see säte on esitatud hankelepingu eseme tehnilises kirjelduses.* Otsuse punktis 11 selgitas VAKO täiendavalt, et olukorras, kus teenuse puhul ei ole olemuslikult võimalik hankemenetluses kontrollida, kas pakutav „kaup" vastab kõikidele tingimustele, kuna „kaupa" ehk teenust hakatakse pakkuma alles hiljem, võimaldab RHS § 110 lg-s 3 sätestatu hankijal veenduda, et pakkujad lähtuvad pakkumust tehes hankija määratud tingimustest. Otsuse punktis 12 selgitas VAKO, et sellises olukorras ei pidanudki hankija hankemenetluses kontrollima, kas kolmanda isiku pakkumus vastab vaidlustaja esile toodud TK sätetele, vaid kolmas isik peab neid nõudeid täitma hakkama raamlepingu jõustudes, võttes arvesse lepingus toodud võimalikke tähtajalisi erisusi teatud kohustuste täitmise osas.

2.5. Sarnane olukord on ka käesolevas hankes, milles hankija ei nõudnud TK-is loetletud nõuete täitmiseks eraldi dokumentide esitamist, vaid pakkujatel tuli esitada RHS § 110 lg 3 kohane kinnitus. Järelikult ka käesoleval juhul on kõik vaidlustuses loetletud TK punktid, mille osas vaidlustaja väidab, et kolmanda isiku pakkumus nendele ei vasta, eespool viidatud VAKO praktika järgi hankelepingu tingimused, mille täitmist ei ole võimalik hinnata vastavustingimuste

kontrollimise faasis. Juba ainuüksi seetõttu on vaidlustus tervikuna põhjendamatu. Jäädes selle juurde, selgitame täiendavalt ka järgmist.

2.6. On üldteada, et Eesti mobiilsideteenuse turul tegutseb kolm suurt teenusepakkujat. Kõik kolm esitasid käesolevas riigihankes ka pakkumused. Sisuliselt üritab vaidlustaja väidelda, et erinevalt vaidlustajast ei suuda kolmas isik hangitavat teenust nõuetekohasel viisil pakkuda. Sellise hüpoteesi õigsus on juba eos äärmiselt madal, kuna on ebatõenäoline, et üks kolmest suurest telekomiettevõttest ei peaks mingil põhjusel olema võimeline osutama riigile mobiilsideteenust. Sisuliselt põhineb kogu vaidlustuse argumentatsioon kolmanda isiku kodulehel avaldatud teabele avalikult pakutavate teenuste kohta. Selle põhjal on vaidlustuse punktis 2.5 vaidlustaja püstitanud hüpoteesi, et kolmanda isiku kodulehel avaldatud teabest nähtuvalt aga kolmas isik kõiki hankes nõutud teenuseid nõutud kujul ei paku. Selgitame, et pakkumuse vastavust või mittevastavust ei saa tuletada kolmanda isiku kodulehelt leitud üldisest infost. Riigihankes esitatav pakkumus on iseseisev tahteavaldus, mis koostatakse ja esitatakse konkreetses riigihankes ja selles esitatud nõuete täitmiseks (vt riigihangete seaduse (**RHS**) § 110 lg-d 1 - 3). Avalikkusele suunatud teenuste kirjelduse põhjal ei teki automaatset vastuolu pakkuja kinnitusega. Kolmanda isiku avalik veebileht kirjeldab massiturule suunatud jaekliendi või standardse tavaärikliendi teenuse tingimusi ega saa olla riigihanke pakkumuse vastavuskontrolli mõõdupuu. Seevastu riigihanke raames pakutakse kohandatud ja spetsiaalseid lahendusi, mis vastavad just konkreetse hankija tehnilistele vajadustele.

2.7. RHAD vastavustingimustes (vt selle punkti 7) on hankija sätestanud jaotises „Kinnitus vahendite olemasolu kohta“: *„Sideteenuse osutajal peab olema valmidus täiendavateks arendustöödeks kvaliteetse ja õigusaktidele vastava sideteenuse tagamiseks asutustele.“* Seega arvestas hankija juba hanke alusdokumentides, et telekomiteenuse osutamisel võib tekkida vajadus teha spetsiifilisi arendus- ja seadistustöid (nt erilahendused arvelduses, APN-ides vms). Asjaolu, et mingit seadistust ei pakuta massiturul tavapärasele kliendile, ei tähenda nõuetele mittevastavust. Pakkujad teevad vajadusel vajalikud seadistused/arendused, et pakutav teenus vastaks hankelepingu sõlmimise ajaks RHAD-is, sh tehnilises kirjelduses sätestatud tingimustele, nagu vastavustingimustes on nõutud (vt selle punkti 1).

2.8. RHAD-i koosseisus olev TK koosneb kümnetest detailsetest funktsionaalsetest nõuetest, lepingulistest kohustustest ning üldpõhimõtetest. RHS ega väljakujunenud VAKO ja kohtupraktika ei eelda, et pakkuja peaks iga üksiku nõude kohta esitama eraldi tehnilise kirjelduse, arhitektuurijoonise, sertifikaadi või tõendi olukorras, kus hankija seda alusdokumentides ei nõudnud.

2.9. Vaatamata sellele, et ka vaidlustaja möönab, et pakkumuse esitamisel ei nõutud TK-is loetletud nõuetele vastavuse kohta eraldi dokumentide esitamist, on vaidlustaja siiski arvamusel, et just nimelt kolmanda isiku pakkumuse kohta pidanuks hankija kahtlema kinnituste õigsuses ja nõudma kolmandalt isikult lisadokumente (vt vaidlustuse punkte 2.27 – 2.29). Kui lähtuda vaidlustaja loogikast—pakkuja antud siduvast kinnitusest ei piisa ning hankija pidanuks nõudma eraldi tõendeid iga tehnilise kirjelduse funktsionaalsuse või tingimuse kohta – muutuks riigihanke läbiviimine äärmiselt ebapraktiliseks ja sisuliselt võimatuks. Kuidas peaks pakkuja tõendama pakkumuse esitamise hetkel selliseid tingimusi nagu:

„Riigihankes pakutavad hinnad kehtivad 24 tundi ööpäevas“ (punkt 24)

„Teenusepakkuja peab oma pakkumuse mahtu arvestama ka need tööd, tarvidused ja abinõud, mis ei ole tehnilises kirjelduses kirjeldatud, kuid mis on, tuginedes heale äritavale ja teenusepakkuja ametialasele professionaalsusele, vajalikud hankelepingu nõuetekohaseks täitmiseks“ (punkt 20)

Sellist kohustust — arvestada pakkumuses ka ette nägemata töid, tarvidusi ja abinõusid vastavalt heale äritavale ja professionaalsusele või et hinnad kehtivad 24 tundi ööpäevas — ei olegi objektiivselt võimalik tõendada muul viisil kui siduva lepingulise kinnitusega. Sama kehtib terve rea teiste funktsionaalsuste kohta, mille osutamine tagatakse hankelepingu täitmise käigus.

2.10. Vaidlustaja on selektiivselt lähenenud TK-le, noppides pikast loetelust subjektiivselt ja valikuliselt välja üksikud funktsionaalsused (mille kohta ta kinnitust kolmanda isiku kodulehelt ei leidnud) ning asunud meelevaldselt väitma, et just nende puhul ei piisa hankija poolt ette nähtud kinnitusest, vaid hankija pidanuks nõudma eraldiseisvaid tõendeid ja lahenduste kirjeldusi.

2.11. Hankija nägi RHAD-s sõnaselgelt ette, millises vormis vastavust tõendatakse: Riigihangete registris esitati pakkujale küsimus: *„Kas ettevõtja saab kinnitada, et pakkumus vastab hanke alusdokumentides sätestatud tingimustele? (Raadionupp valikutega "Jah/Ei")“ Hanketingimustes fikseeriti üheselt: „Pakkumuse esitamisega kinnitab pakkuja kõigi riigihanke alusdokumentides esitatud tingimuste ülevõtmist.“ ning „Pakkuja kinnitab, et tema pakutav teenus vastab lepingu sõlmimise ajaks kõikidele riigihanke alusdokumentides, sh tehnilises kirjelduses sätestatud tingimustele.“* Kolmas isik kui edukas pakkuja andis selle siduva kinnituse täpselt hankija nõutud vormis ja ulatuses. Kui hankija oleks soovinud teatud funktsionaalsuste kohta erikirjeldusi või tõendusmaterjale, oleks hankija pidanud need nõuded ja vastavad esitamise kohad alusdokumentides ette nägema. Tagantjärele täiendavate tõendamiskohustuste panemine kolmanda isiku õlule rikuks otseselt võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtteid (RHS § 3).

2.12. Vaidlustuse punktides 2.6 – 2.20 on välja toodud ka konkreetsed TK-s esitatud nõuded, mille osas vaidlustaja väidab, et kolmanda isiku pakutav teenus nendele ei vasta. Kõik need väited põhinevad spekulatsioonil ning on põhjendamatud. Selgitame seda järgmiselt.

Staatiline IP (vaidlustuse punktid 2.6 – 2.9)

2.13. Vaidlustaja leiab, et kolmanda isiku avalikult kättesaadava teenuseinfo kohaselt ei ole staatilise avaliku IP-aadressi teenust võimalik kasutada välismaal. Samas põhineb selline väide üksnes kolmanda isiku veebilehel avaldatud, kuid nüüdseks vananenud informatsioonil. Kolmas isik pakub hankelepingu täitmisel staatilise IP-aadressi teenust ka välismaal.

2.14. Asjakohatu ja eksitav on vaidlustuse punktis 2.7 esitatud väide ja sellel põhinev palve, et kui kolmas isik kavatses täita vastava nõude mõne avalikust teenusest erineva hankespetsiifilise erilahendusega, pidi selline lahendus olema pakkumusest tuvastatav ning kuna vaidlustaja eeldab, et kolmanda isiku pakkumus seda ei sisaldanud, palub vaidlustaja VAKO-l seda kontrollida. Nagu eelnevalt välja tõime ja mida möönab ka vaidlustaja ise, ei olnud RHAD-is nõutud, et pakkumus peab sisaldama eraldi dokumentatsiooni TK-is loetletud nõuete täitmise kohta. Sealjuures sätestab RHAD (Vastavustingimused, punkt 1 „Pakkumuse esitamine“), et pakutav teenus peab vastama riigihanke tingimustele lepingu sõlmimise ajaks. Seega ei saa pakkumuse esitamise hetkel avalikul veebilehel kajastatud teenuse info, kusjuures see on eelkõige suunatud standardsele tavaärikliendile, kuidagi seada kahtluse alla pakkuja võimekust osutada staatilise IP teenust, sh välismaal ega selle kohta antud siduvat kinnitust.

2.15. Jäädes ülaltoodu juurde, tõlgendab vaidlustaja kõnealust tehnilist nõuet ka ekslikult. Tehnilises kirjelduses ega hinnavormis ei olegi nõutud, et staatiline avalik IP-aadress peaks toimima välisriigis rändluses. Seda kinnitab asjaolu, et teenuste puhul, mis peaksid toimima välismaal, on TK-s vastav märge „välismaal“ eraldi lisatud (nt p-d 6.5, 6.10, üldosa punktid 4, 17, 19).

2.16. Vaidlustaja teeb oma argumentatsioonis arusaamatu loogikahüppe, sidudes omavahel kaks täiesti eri tasandi sätet. Üldine nõue mobiilsele andmesidele: TK punkt 6.32 („Toetatud peab olema parim andmeside võimekus, sh rändluses“) ja TK punkt 6.28 („Paketitasus sisalduvat Euroopa Liidus kasutatavat andmesidemahtu peab saama kasutada“). Need punktid reguleerivad tavapärast rändlust – et töötaja saaks välismaale minnes kasutada 4G/5G internetti ja oma paketimahtu. Seevastu hinnapakkumuse esildises (vt hankedokumenti „Pakkumuse detailne maksumus“) küsitud staatilised avalikud IP-aadressid on aga eraldiseisev lisateenus alajaotises „Muud mobiiltelefoni teenused“.

2.17. Riigihangete praktikas ei saa üldise andmeside rändluse sättest automaatselt tuletada nõuet, et kõik spetsiifilised lisafunktsionaalsused (nagu staatiline IP) peaksid toimima välisvõrkudes samamoodi nagu koduvõrgus. Kui hankija oleks soovinud, et 500 staatilist IP-aadressi toimiksid ka välisriikide operaatorite võrkudes rändluses olles, pidanuks see eritingimusena olema tehnilises kirjelduses selgesõnaliselt kirjas. Seega on vaidlustaja tõlgendanud RHAD-d ekslikult ja meelevaldselt.

2.18. RHAD-d tuleb tõlgendada heauskse ja mõistliku pakkuja vaatenurgast sellistena, nagu need on sõnastatud, mitte laiendavalt. Hankija ei ole nõudnud staatilise avaliku IP toimimist välisriigis. Vaidlustaja püüab tagantjärele lugeda hanketingimuste osaks nõuet, mida seal ei ole, et tekitada kunstlik alus eduka pakkumuse vaidlustamiseks. Sealjuures, nagu eespool selgitasime, kolmandal isikul on niikuinii võimekus osutada staatilise IP teenust, sh välismaal.

SIP trakt ühenduse krüpteering (vaidlustuse punktid 2.10 – 2.13)

2.19. Vaidlustuse punktides 2.10-2.13 on esitatud vaidlustaja järeldus, nagu seaks kolmanda isiku veebilehel avaldatud dokument, millele vaidlustaja viitas, kahtluse alla kolmanda isiku pakkumuse vastavuse tehnilise kirjelduse punktile 10.3. Vaidlustaja väide põhineb viidatud dokumendi ja selle kohaldamisala vääral tõlgendamisel.

2.20. Vaidlustaja viidatud dokument ei ole kolmanda isiku kliendi SIP-trakti teenuse kirjeldus. Vaidlustaja nimetab vaidlustuse punktis 2.11 viidatud dokumenti kolmanda isiku avalikuks SIP-trunk teenuse kirjelduseks. Tegelikult on dokumendi pealkiri „Tele2 Eesti AS kõnesidevõrgu IP-põhise liidese NNI tehnilised tingimused“. Dokumendi punktis 1.1 on selle eesmärk ja mõjuala selgelt piiritletud: dokument kirjeldab Tele2 IP-põhist kõnesidevõrkude sidumise NNI-liidest, mida kasutatakse kõneteenuse osutajate vahel kõneliikluse vahetamiseks. NNI ehk Network-Network Interface on operaatorite sidevõrkude vaheline sidumisliides. See ei ole kliendi telefonijaama ja Tele2 SBC vahelise SIP-trakti kliendiliidese ega vastava teenuse tehniline kirjeldus.

2.21. Seevastu TK punktid 10.1–10.3 käsitlevad hankija telefonijaama ühendamist hankija internetiühenduse kaudu pakkuja SBC-ga. TK punktis 10.2 nähakse ette hankija PBX-i registreerimine kasutajatunnuse, salasõna ja PBX-i IP-aadressi alusel ning punktis 10.3 teenuse väljastamine pakkuja SBC kaudu. Seega on tegemist kliendi PBX-i ja pakkuja SBC vahelise ühendusega, mitte operaatorite vahelise NNI-liidesega. Operaatorite vahelise NNI-liidese parameetritest ei saa teha järeldust, milliseid turvakonfiguratsioone võimaldab kolmas isik SBC kliendipoolsel SIP-traktil.

2.22. Kolmas isik kinnitab, et pakutav SBC-põhine SIP-trakti lahendus võimaldab hankija PBX-i ja Tele2 SBC vahelise SIP-signalisatsiooni edastamist TLS-i kaudu. Vastav TLS-konfiguratsioon on tehniliselt teostatav sama SIP-trakti teenuse turvakonfiguratsioonina ning teenus on võimalik hankija soovil kasutusele võtta tehnilise kirjelduse punktis 10.3 nõutud kujul.

2.23. Tegemist ei ole pärast pakkumuse esitamist loodava uue või alternatiivse teenusega, vaid pakutava SBC-põhise SIP-trakti tehnilise konfiguratsioonivõimalusega. Rakendamisel lepitakse hankijaga kokku vajalikud tehnilised parameetrid, sealhulgas TLS-i versioon, sertifikaatide kasutamine, ühenduse otspunktid ja muud koostalitluseks vajalikud seadistused.

SIP trakt ühenduse jagatud arveldusmudel (vaidlustuse punktid 2.14 – 2.16)

2.24. Vaidlustuse punktides 2.14-2.16 väidab vaidlustaja, et kolmanda isiku avalikust teenuseinfost ei ole vaidlustajal õnnestunud tuvastada TK p-s 9.5 kirjeldatud arveldusmudeli olemasolu ja möönab sõnaselgelt, et „Kuigi ainuüksi avaliku kirjelduse puudumine ei tõenda funktsionaalsuse puudumist /.../“. See kinnitab, et vaidlustaja ehitab kogu oma väite üles oletusele ja uudishimule, mitte faktidele ega konkreetsetele rikkumistele. Avalik veebileht sisaldab standardseid teenuseid ega kajasta operaatori arveldussüsteemide kõiki paindlikke seadistusvõimalusi ja konfiguratsioone, mida pakutakse äri- ja avaliku sektori erilahendustes. RHAD ei nõua, et kõik pakutavad teenused ja kliendipõhised arveldusvõimalused oleksid kirjeldatud pakkuja avalikul veebilehel.

2.25. TK punkt 9.5 nõuab, et ühe SIP-trakti kasutamisel erinevate asutuste poolt saaks pakkuja esitada igale asutusele eraldi arve vastavalt arvelduskokkuleppes määratud numbritele. Nõue kirjeldab funktsionaalset tulemust, kuid ei määra pakkuja arveldussüsteemi sisemist ülesehitust ega arvestusmetoodikat.

2.26. Kolmanda isiku lahenduses toimub arveldamine numbripõhiselt. Ühe SIP-trakti kaudu saab teenindada erinevatele asutustele määratud numbreid ning esitada igale asutusele eraldi arve tema kasutuses olevate numbrite ja nende kaudu tarbitud teenuste eest. Selleks ei ole vaja luua igale asutusele eraldi SIP-trakti ega kõnekanalite ressurssi eraldi tükeldada. Kolmas isik ei pea põhjendatuks ega riigihanke alusdokumentidest tulenevaks kohustust kirjeldada konkurendile (vaidlustajale) oma arveldussüsteemi sisemist ülesehitust ja tehnilist toimimisloogikat.

2.27. Vaidlustuse punktis 2.16 esitatud oletus mitme eraldi SIP-trakti kasutamise kohta ei vasta seega kolmanda isiku pakutavale lahendusele. Kolmas isik võimaldab kasutada ühte ühist SIP-trakti ja arveldada sellel olevad numbrid erinevate asutuste vahel vastavalt sõlmitud arvelduskokkulepetele.

2.28. Kolmas isik kinnitab, et tema arveldussüsteem võimaldab ühe SIP-trakti kasutamisel esitada erinevatele asutustele eraldi arved arvelduskokkuleppes määratud numbrite alusel. Seetõttu vastab kolmanda isiku pakutav lahendus TK punktile 9.5 ning vaidlustaja esitatud asjaolud ei anna alust kolmanda isiku esitatud kinnituste kahtluse alla seadmiseks.

2.29. Hankija ei ole riigihanke alusdokumentides nõudnud arveldussüsteemi kirjeldamist ega lisatõendite esitamist, vaid küsis nõuetele vastavuse kohta jaatavat kinnitust registri vormil. Seetõttu on alusetu ja asjakohatu ka vaidlustaja palve kontrollida, kas kolmanda isiku pakkumus sisaldas jaatavast kinnitusest täpsemat teavet selle kohta, kuidas nimetatud nõue täidetakse.

Mobiil-ID era-arvel (vaidlustuse punktid 2.17 – 2.19)

2.30. Vaidlustaja väide vaidlustuse punktides 2.17-2.19 – nagu pidanuks arveldus- või haldusmudel olema just nimelt kolmanda isiku pakkumuses eraldi kirjeldatud ja tuvastatav – on alusetu ega põhine RHAD-il. Hankija ei ole alusdokumentides ega registri vastavustingimuste lehel nõudnud pakkujatelt arveldussüsteemi tehnilise kirjelduse esitamist seoses TK punktiga 6.33. Nõuetele vastavust tõendati registris vastavustingimuste osas jaatavate kinnitustega.

Pakkujatel ei olnud kohustust esitada pakkumuse koosseisus erikirjeldusi, mida alusdokumendid ette ei näinud.

2.31. TK punktis 6.33 toodud nõude eesmärk on tagada asutusele võimalus välistada asutusele lisakulude tekkimine ning reguleerida Mobiil-ID vormistamist kokkuleppel pakkujaga. Kolmas isik kinnitab, et tagab hankija soovitud ja TK-s nõutud lahenduse.

2.32. Lisaks märgime, et taaskord tugineb vaidlustaja üksnes kodulehele. Pakkuja avalik veebileht sisaldab standardseid teenuseid ega ole riigihankemenetluses tõe allikas pakkuja tehnilise ja lepingulise võimekuse kohta. Avaliku kodulehe info pinnalt ei saa tuletada pakkumuse mittevastavust ega nõuda tagantjärele täiendavate kirjelduste esitamist.

Vaidlustaja väidetavad täiendavad mittevastavused (vaidlustuse punkt 2.20)

2.33. Vaidlustaja tunnistab ise, et tema väited vaidlustuse punktis 2.20 põhinevad „eelkõige vastava teabe puudumisel“ kolmanda isiku kodulehel. Nagu oleme korduvalt selgitanud, **avaliku veebilehe sisu või teatud spetsiifiliste funktsioonide mittemainimine kodulehel avaldatud informatsioonis ei ole tõend tehnilise võimekuse puudumise kohta ega tekita objektiivset alust pakkumuse vastavuses kahtlemiseks.**

2.34. Edukas pakkuja kinnitas pakkumusega vastavust kõigile tehnilise kirjelduse nõuetele. RHS ning väljakujunenud kohtu- ja VAKO praktika kohaselt on hankijal õigus ja kohustus usaldada pakkuja ametlikku kinnitust, kui pakkumuses endas puuduvad sisemised vastuolud. Jäädes selle juurde, on vaidlustaja väited ka sisuliselt alusetud, mida selgitame alljärgnevalt.

VoWiFi

2.35. Vaidlustuse punktis 2.20.1 leiab vaidlustaja, et kolmanda isiku avalikult kättesaadavast teenuseinfost ei nähtu, et VoWiFi oleks kasutatav rahvusvaheliselt. Asjaolu, et veebilehel ei pruugi olla selle kohta eraldi infot, ei muuda olematuks pakkuja tehnilist valmisolekut ja võetud lepingulist kohustust. Kinnitame, et kolmanda isiku võrgus on VoWiFi võimekus olemas ja kasutatav nii Eesti-siseselt kui ka rahvusvaheliselt.

E-post mobiiltelefonile

2.36. E-posti vahendamine SMS-ina on telekommunikatsioonisektoris pikaajaliselt tuntud lahendus, mida pakutakse ja seadistatakse spetsiifiliselt äri- ja asutuste klientidele. Tegemist ei ole laiatarbe teenusega, mida reklaamitaks massiturule suunatud kodulehel. Kolmas isik kinnitab, et tal on see teenus olemas ja saab seda kirjeldatud kujul pakkuda.

2.37. Seega, vaidlustaja etteheited punktides 2.20.1 ja 2.20.2 taanduvad jätkuvalt samale ekslikule loogikale: püütakse tuletada massiturule suunatud avaliku veebilehe detailsusastmest alusetuid kahtlusi ning nõuda tagantjärele selliste lisatõendite kontrollimist, mille esitamist ühes pakkumusega ei nõutud.

24/7 tehnilise toe kontaktandmed

2.38. TK üldosa punktis 29 on toodud kohustus tagada rikke teatamise võimalus ja eestikeelne mehitatud tehniline tugi 24/7. Kolmandal isikul on vastav nõue tagatud.

2.39. Hankija lahendas kogu tehnilise kirjelduse tingimuste ülevõtmise ühe keskse ja siduva nõudega: „*Pakkumuse esitamisega kinnitab pakkuja kõigi riigihanke alusdokumentides esitatud*

tingimuste ülevõtmist. /.../ Pakkuja kinnitab, et tema pakutav teenus vastab lepingu sõlmimise ajaks kõikidele riigihanke alusdokumentides, sh tehnilises kirjelduses sätestatud tingimustele.“ Sideoperaatori tehnilise toe telefoninumber ning e-posti aadress on administratiivne ja organisatsiooniline kontaktinfo. Tegemist ei ole informatsiooniga, millest sõltub pakkumuse vastavus RHAD-is sätestatud nõuetele või pakutava teenuse vastavus TK-is sätestatud nõuetele. Samuti ei sisalda see teave unikaalset tehnilist pakkumust, intellektuaalset lahendust ega hinnatavat näitajat.

2.40. Seetõttu on kontaktandmete esitamine või puudumine pakkumuse materjalide hulgas pakkumuse vastavustingimuste täitmise hindamisel asjassepuutumatu. Isegi käsitleda kontaktandmete esitamist formaalse nõudena, on selle esitamata jätmisel korral tegemist mittesisulise puudujäägiga RHS § 114 lg 2 teise lause tähenduses, mis ei andnud hankijale alust ega kohustust pakkumust tagasi lükata. Sealjuures juhime tähelepanu ka sellele, et käesoleval juhul ei olnudki hankedokumendid koostatud selliselt, et need sisaldunuks kohustuslikku dokumendivormi, kuhu märkida kontaktandmed ning riigihangete registris (RHR) polnud selleks eraldi tekstivälja ega faili üleslaadimise nõuet. Järelikult piirdus antud nõude täitmine üldise jaatava kinnituse küsimise ja vastamisega vastavustingimuste lehel.

2.41. Kolmas isik on andnud siduva kinnituse kogu TK, sh 24/7 eestikeelse mehitatud tehnilise toe ja rikketeadete vastuvõtmise, nõuete tagamise kohta. Sideoperaatori klienditoe telefoninumber ja e-posti aadress on organisatsiooniline kontaktteave ega kujuta endast sisulist pakkumuse vastavusnõuet ega hindamiskriteeriumi. Vormiline puudus, mis ei mõjuta pakkumuse maksumust, ei saa kaasa tuua pakkumuse tagasilükkamist selle ebaolulisuse tõttu. Seetõttu oli hankija otsus kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta igati põhjendatud ja õiguspärane.

Kolmanda isiku pakkumuse vastavus (vaidlustuse punktid 2.21 – 2.30)

2.42. Vaidlustaja möönab ka ise vaidlustuse punktis 2.21, et üksnes asjaolu, et mõnda funktsionaalsust avalikul veebilehel ei mainita, ei tõenda iseenesest selle puudumist. Kolmandal isikul ei jää muud üle, kui selle väitega nõustuda, kusjuures vaidlustaja selline mööndus kinnitab, et tegelikult põhineb vaidlustus pelgalt vaidlustaja spekulatsioonil.

2.43. Sealjuures, vaidlustuse punktis 2.23 möönab vaidlustaja ka ise Riigikohtu väljakujunenud praktikat: kui alusdokumendid ei nõua eraldi tõendeid, võib hankija usaldada pakkuja kinnitust ning temalt ei saa ilma seadusliku aluseta nõuda täiendavate tõendite kogumist. Kolmas isik viitab siinkohal ka konkreetsemalt Riigikohtu halduskolleegiumi 22.02.2012 otsusele haldusasjas nr 3-3-1-2-12, mille punktis 17 selgitati, et olukorra, kus pakkumuse esitamise hetkeks ei pidanud olema teenuse osutamiseks vajalikke vahendeid, oli piisav pakkuja kinnitus, et tal on võimalik need vahendid hankelepingu täitmiseks saada.

2.44. Vaidlustaja väidab (vaidlustuse p 2.24), et ta ei nõua kõigi tehniliste nõuete eraldi tõendamist, kuid püüab samas selektiivselt väita, et tema väljavalitud punktide puhul üldisest kinnitusest ei piisa. Nagu TK-st nähtub, sisaldab see hulgaliselt nõudeid, mida ei olegi võimalik ega vajalik pakkumuse esitamisel eraldi kirjeldada või tõendada (nt et hinnad kehtivad 24 tundi ööpäevas, või et pakkuja arvestab pakkumuse mahtu heale äritavale tuginedes ka kirjeldamata töid ja abinõusid). Nende ja teiste tehniliste funktsionaalsuste täitmist kinnitataksegi riigihankes siduva kinnitusega. Vaidlustaja katse noppida välja üksikud funktsionaalsused ning nõuda nende tagantjärele eraldiseisvat lahtikirjutamist ja tõendamist on kunstlik ja põhjendamatu.

2.45. Vaidlustaja väidab vaidlustuse punktides 2.25–2.28, et pakkumuse esitamise hetkel esines vastuolu pakkuja avaliku teenuseinfo ja kinnituse vahel ning pakkuja ei või oma tehnilist lahendust hiljem kujundada. Hankija on aga RHAD-s sõnaselgelt sätestanud: „*Pakkuja kinnitab,*

et tema pakutav teenus vastab lepingu sõlmimise ajaks kõikidele riigihanke alusdokumentides, sh tehnilises kirjelduses sätestatud tingimustele." Hanketingimus määratleb üheselt, et nõutavatele funktsionaalsustele vastavus peab olema tagatud lepingu sõlmimise ajaks. Seega ei saa pakkumuse esitamise hetkel kehtivad massituru standardteenuste tingimused ega avaliku veebi piirangud kuidagi seada kahtluse alla pakkuja võetud siduvat kohustust tagada vastavus lepingu sõlmimiseks.

2.46. Vaidlustaja rajab oma konstruktsiooni (p 2.25 ja 2.27) eeldusele, et tekkis „objektiivne vastuolu", mida hankija pidanuks lahendama. Hankijal tekiks kohustus kinnitust kontrollida siis, kui vastuolu nähtub pakkumusest endast (nt pakkumuse eri osad või maksumusvorm räägivad üksteisele vastu). Käesoleval juhul kolmanda isiku pakkumuses ühtegi sisemist vasturääkivust ei esine. Kolmanda isiku teenuste veebileht ei ole hankele esitatud pakkumuse osa. Avalikus veebis kirjeldatud tingimused ja piirangud ei tõenda pakkuja võrguvõimekuse puudumist ega muuda olematuks riigihanke raames antud siduvat tahteavaldust tagada teenuse vastavus tehnilisele kirjeldusele.

2.47. RHAD kohaselt ei pidanud pakkujad esitama tehnilise kirjelduse funktsionaalsuste kohta täiendavaid tõendeid ega tehnilisi lahenduste kirjeldusi. Nõuetele vastavust tõendati registris jaatava kinnitusega („Jah/Ei"). Hankija ei lisanud registrisse ega alusdokumentidesse nõuet laadida üles tehnilisi spetsifikatsioone, võrguarhitektuuri kirjeldusi ega funktsionaalsuste sertifikaate. Hankija ei nõudnud, et kõik teenused ja funktsionaalsused peaksid olema valmis kujul ja tõendatud pakkumuse esitamise päeval, vaid need peavad vastama nõuetele lepingu sõlmimise ajaks.

2.48. Vaidlustaja väidab punktides 2.27 ja 2.30, nagu oleks hankijal kohustus lahendada väidetav vastuolu pakkuja avaliku veebilehe ja kinnituse vahel. Riigihankemenetluses kontrollib hankija pakkumuse vastavust talle registri kaudu esitatud pakkumuse alusel. Hankijal puudub seadusest tulenev kohustus (ja ka õiguslik eeldus) asuda enne pakkumuste vastavaks tunnistamist otsima internetist või konkurentide turunduskanalitest teavet, mis võiks pakkumust kahtluse alla seada. Kui pakkumuses endas puuduvad vastuolud ja pakkuja on kinnitanud vastavust lepingu sõlmimise ajaks, on hankija vastavaks tunnistamise otsus õiguspärane.

3. KOKKUVÕTE

3.1. Eeltoodust tulenevalt on hankija 09.10.2026 otsus, millega tunnistati vastavaks ja edukaks kolmanda isiku pakkumus, põhjendatud ja õiguspärane, kuivõrd ei eksisteerinud aluseid, mis oleksid tinginud kolmanda isiku pakkumuse tagasilükkamise. Seega puudub ka vaidlustaja õiguste rikkumine. Nagu eespool punkt-punktilt tõendatud, vastab kolmanda isiku pakkumus kõigile RHAD-s ja TK-s sätestatud nõuetele.

3.2. Vaidlustaja alternatiivne väide punktis 3.3. – nagu oleks kolmas isik esitanud eksitavat teavet või valeandmeid ning hankija pidanuks kaaluma kolmanda isiku hankemenetlusest kõrvaldamist – on täiesti meelevaldne, põhjendamatu ja asjakohatu. Sisuliselt väidab vaidlustaja, et üks kolmest Eesti mobiilsideteenuse osutajast ei suuda hangitavat mobiilsideteenust nõuetekohasel viisil pakkuda, mis on juba eluliselt ebausutav. Kolmas isik on esitanud riigihankes tõeseid ja siduvaid andmeid ning kinnitusi, võttes üle kõik RHAD-s ja TK-s esitatud nõuded. RHAD kohaselt peab pakutav teenus vastama RHAD-s sätestatud tingimustele lepingu sõlmimise ajaks. Seega ei saa pakkumuse esitamise päeval antud jaatavat kinnitust käsitleda valeandmetena pelgalt põhjusel, et teise pakkuja meelest ei reklaamita mõnda funktsionaalsust massiturule suunatud kodulehel. Vaidlustaja teeb oma arutluskäigus arusaamatu konstruktsiooni: võtab enda subjektiivse tõlgenduse kolmanda isiku kodulehe kohta, teeb sellest meelevaldse järelduse mittevastavuse kohta ning nõuab selle pinnalt konkurendi kõrvaldamist RHS kõige rangemate sätete alusel. Selline käitumine kujutab endast konkurentsi kahjustavat ja alusetut etteheidet,

millel puudub igasugune faktiline ja õiguslik alus. RHS § 95 lg 4 p 10 kohaldamise eeldused puuduvad täielikult.

4. MENETLUSLIKUD KÜSIMUSED

4.1. Kolmanda isiku esindaja esindusõiguse aluseks olev volikiri oli VAKO-le esitatud 20.10.2026.

4.2. Kolmas isik ei taotle vaidlustuse läbivaatamist istungil ja nõustub asja lahendamisega kirjalikus menetluses.

4.3. Lähtudes eeltoodust palub kolmas isik riigihangete vaidlustuskomisjonil:

4.3.1. Jätta vaidlustus rahuldamata, tuginedes RHS § 197 lg 1 p-le 4.

4.3.2. Jätta menetluskulud vaidlustaja kanda.

Lugupidamisega

Riina Karro
Jurist
Tele2 Eesti AS